

## СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права

Кафедра історії

## КАТАЛОГ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Історія

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ В9 Історія та археологія

перший (бакалаврський) рівень 2026 — 2027 н. р.

| Назва дисципліни                                            | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                      | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                                                                                                                                                                                                        | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                                                                                                                                                          | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення               | Обмеження щодо семестру вивчення |
|-------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                                                             |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                              |                                                           |                                                                                                                         |                                  |
| 1                                                           | 2               | 3                               | 4                                                                                 | 5                                                    | 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 7                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 8                                                            | 9                                                         | 10                                                                                                                      | 11                               |
| Генеалогія і геральдика (Heraldic and Genealogical Studies) | Українська      | Кафедра історії                 | Лобко Н. В.                                                                       | Лобко Н. В.                                          | Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи. | Знати основні теоретичні питання генеалогії та геральдики, володіти базовою науковою термінологією з генеалогії та геральдики. Вміти працювати з генеалогічними та геральдичними джерелами. аналізувати генеалогічний та геральдичний матеріал. Здійснювати генеалогічне та геральдичне дослідження, складати родовід. | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Історія України Нового часу, Історія Середніх віків, Спеціальні історичні дисципліни, Джерелознавство та архівознавство | Відповідно до навчального плану  |

| Назва дисципліни                                                  | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                      | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення | Обмеження щодо семестру вивчення |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                                                                   |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
| Археологія Лівобережної України (Archeology of Left Bank Ukraine) | Українська      | Кафедра історії                 | Осадчий Є. М.                                                                     | Осадчий Є. М.                                        | Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.). Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних | Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України. Виявляти, опрацьовувати й самостійно аналізувати джерела інформації, що стосуються археології. визначати специфіку розвитку археологічних культур на Лівобережжі України. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Археологія, Давня та середньовічна історія України.                                                       | Відповідно до навчального плану  |
| Туристичне країнознавство (Touristic Country Studies)             | Українська      | Кафедра історії                 | Власенко В. М.                                                                    | Власенко В. М.                                       | Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Культурологія, Етнографія                                                                                 | Відповідно до навчального плану  |

| Назва дисципліни                                             | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                      | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                     | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення | Обмеження щодо семестру вивчення |
|--------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                                                              |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи |                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
|                                                              |                 |                                 |                                                                                   |                                                      | виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.                                                                   | релігійних і національно-культурних організацій та спільнот. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей. Вміти аналізувати культурні та суспільно-політичні процеси на теренах Північно-Східної України з урахуванням прикордонного характеру та етнокультурного різноманіття регіону. |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
| Пам'яткоохоронна діяльність (Monument Protection Activities) | Українська      | Кафедра історії                 | Зякун А. І.                                                                       | Лобко Н. В.                                          | Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини. | Розробляти та організовувати діяльність теоретичного та практичного характеру на державному та громадському рівні, спрямовану на виявлення, облік, вивчення, збереження, охорону,                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Пам'яткознавство та музейна справа, Джерелознавство та архівознавство, Археологія.                        | Відповідно до навчального плану  |

| Назва дисципліни                                                    | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                      | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                                                             | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення                                                                 | Обмеження щодо семестру вивчення |
|---------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                                                                     |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи |                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                              |                                                           |                                                                                                                                                                           |                                  |
|                                                                     |                 |                                 |                                                                                   |                                                      | Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.           | популяризацію, використання об'єктів української історико-культурної спадщини. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України. Підбирати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.). |                                                              |                                                           |                                                                                                                                                                           |                                  |
| Загальна історія держави і права (General History of State and Law) | Українська      | Кафедра історії                 | Власенко В. М.                                                                    | Власенко В. М.                                       | Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією. Здатність | Визначати основні етапи історичного розвитку держави і права у світі й на українських землях. Виявляти, опрацьовувати й самостійно аналізувати джерела інформації, що історії стосуються держави і права. Визначати особливості політичного, суспільно-                                                                                                                                                                                 | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Давня та середньовічна Історія України, Історія Античності, Історія Середніх віків, Історія України Нового часу, Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки. | Відповідно до навчального плану  |

| Назва дисципліни                                      | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                      | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                                                                                                                    | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                                                                                                           | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення | Обмеження щодо семестру вивчення |
|-------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                                                       |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи |                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
|                                                       |                 |                                 |                                                                                   |                                                      | використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.                                             | економічного розвитку провідних країн світу й України в різні історичні епохи, як фактори які визначають специфіку державно-правових процесів..                                                                                                                         |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
| Історія культури Європи (History of European Culture) | Українська      | Кафедра історії                 | Зякун А. І.                                                                       | Зякун А. І.                                          | Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини. | Визначати цивілізаційні витоки і детермінанти європейської культури та її вплив на культурне різноманіття. Розуміти сучасне полікультурне середовище. Класифікувати явища культури за їх історичною значущістю, національною приналежністю та стильовими особливостями. | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Культурологія, Етнографія.                                                                                | Відповідно до навчального плану  |
| Історія сучасного світу (History of the Modern World) | Українська      | Кафедра історії                 | Король В. М., Гончаренко А. В.                                                    | Король В. М., Гончаренко А. В.                       | Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та                                                                                                                                                 | Знати й аналізувати основні тенденції розвитку політичної та суспільно-економічної історії світу в конкретні історичні                                                                                                                                                  | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Історія України Нового часу; Нова історія країн Західної Європи та                                        | Відповідно до навчального плану  |

| Назва дисципліни                                                                                          | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                                         | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                                                                                                                                                                                          | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення | Обмеження щодо семестру вивчення |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                                                                                                           |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
|                                                                                                           |                 |                                 |                                                                                   |                                                                         | сучасності;<br>Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.                                                                                          | періоди. Пояснювати особливості прояву світових тенденцій розвитку історії на внутрішньодержавному рівні конкретних країн. Визначати специфіку ролі в історії країн світу різних ідейно-політичних концепцій і доктрин, а також партій, рухів та їх лідерів.                                                                                                 |                                                              |                                                           | Північної Америки.                                                                                        |                                  |
| Міграційна політика і право ЄС: історія і сучасність (EU Migration Policy and Law: History and Modernity) | Українська      | Кафедра історії                 | Гончаренко А. В.,<br>Завгородня В. М.,<br>Швагер О. А.,<br>Славко А. С.           | Гончаренко А. В.,<br>Завгородня В. М.,<br>Швагер О. А.,<br>Славко А. С. | Здатність захищати права людини з використанням міжнародно-правових та національних механізмів, аналізувати та застосовувати практику Європейського Суду з прав людини. Здатність розуміти засади гармонізації законодавства України з правом ЄС, орієнтуватися в правових аспектах євроінтеграційних та | Застосовувати нормативні положення і доктрини європейського та іноземного права, здійснювати на їх основі аналіз та кваліфікацію правових явищ. Захищати права людини з використанням міжнародно-правових механізмів, аналізувати практику Європейського Суду з прав людини. Розуміти основні етапи формування Європейського Союзу та Шенгенського простору. | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 30                                                        | Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки, Історія України Нового часу.                     | Відповідно до навчального плану  |

| Назва дисципліни                                                                                       | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                      | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                                                                                                                                                                | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                                 | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення | Обмеження щодо семестру вивчення |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                                                                                                        |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи |                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                               |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
|                                                                                                        |                 |                                 |                                                                                   |                                                      | євроатлантичних процесів, розуміти і тлумачити право Європейського Союзу.                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                               |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
| Українознавство (Ukrainian Philology)                                                                  | Українська      | Кафедра історії                 | Лобко Н. В.                                                                       | Лобко Н. В.                                          | Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень. | Знати сутність і закономірності еволюції України та українства. Аналізувати першоджерела та спеціальну літературу з дисципліни. Застосовувати набуті знання у роботі за фахом                 | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Давня та середньовічна Історія України, Історія України Нового часу                                       | Відповідно до навчального плану  |
| Історія європейської та євроатлантичної інтеграції (History of European and Euro-Atlantic Integration) | Українська      | Кафедра історії                 | Гончаренко А. В.                                                                  | Гончаренко А. В.                                     | Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання                                                                                                                           | Знати предмет, специфіку, періодизацію й основні проблеми історії європейської та євроатлантичної інтеграції. Виявляти, аналізувати й опрацьовувати джерела з проблематики, що досліджується. | Лекції, семінари, проблемні заняття                          | 25                                                        | Історія Середніх віків, Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки                           | Відповідно до навчального плану  |

| Назва дисципліни | Мова викладання | Кафедра, що пропонує дисципліну | Посада, прізвище та ініціали викладача (ів), який (і) пропонується для викладання |                                                      | Компетентності (загальні та/або фахові, на розвиток яких спрямована дисципліна)                                                            | Результати навчання за навчальною дисципліною                                                                                                                                      | Види навчальних занять та методи викладання, що пропонуються | Кількість здобувачів, які можуть записатися на дисципліну | Вхідні вимоги до здобувачів, які хочуть обрати дисципліну / вимоги до матеріально-технічного забезпечення | Обмеження щодо семестру вивчення |
|------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
|                  |                 |                                 | Лекції                                                                            | Семінарські та практичні заняття, лабораторні роботи |                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                    |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |
|                  |                 |                                 |                                                                                   |                                                      | гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища. | Визначати еволюцію європейської та євроатлантичної інтеграції в XX – на початку XXI ст. Розуміти взаємозв’язок між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності. |                                                              |                                                           |                                                                                                           |                                  |

За всіма вказаними навчальними дисциплінами розроблені повні комплекси навчально-методичного забезпечення.

Голова Ради з якості інституту (факультету)

(аббревіатура інституту (факультету))

(підпис) (ім'я та прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис) (ім'я та прізвище)